

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

12.02.2026.

Nr. 12

(prot. Nr.6, 1.p.)

Par akciju sabiedrības “RĪGAS SILTUMS” tiesībām īstenot speciālo regulatīvo vidi

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2025. gada 2. septembrī saņēma akciju sabiedrības “RĪGAS SILTUMS”, reģistrācijas numurs: 40003286750, juridiskā adrese: Cēsu iela 3A, Rīga, LV-1012 (turpmāk – AS “RĪGAS SILTUMS”), iesniegumu (2025. gada 1. septembris Nr. N-2025/3690) ar pieteikumu par speciālās regulatīvās vides izveidi, kuras ietvaros AS “RĪGAS SILTUMS” vēlas testēt un pārbaudīt elektrodu ūdenssildāmā katla, kas atrodas siltumcentrālē “Imanta” Kurzemes prospektā 17, Rīgā (turpmāk – Elektrodu katls), darbību faktiskos ekspluatācijas apstākļos, sniedzot siltumenerģijas ražošanas pakalpojumu un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumus, un 2025. gada 14. oktobrī, 28. oktobrī, 30. oktobrī un 2026. gada 16. janvārī (2025. gada 14. oktobris Nr. N-2025/4178, 2025. gada 27. oktobris Nr. N-2025/4351, 2025. gada 29. oktobris Nr. N-2025/4394, 2026. gada 16. janvāris Nr. N-2026/309) – papildu informāciju un sākotnēji iesniegtā pieteikuma, testēšanas plāna un informācijas precizējumus (turpmāk – Pieteikums).

Regulators konstatē

1. Regulatora 2025. gada 10. aprīļa lēmums Nr. 1/7 “Speciālās regulatīvās vides noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) noteic prasības un kritērijus sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju pieteikumiem par speciālās regulatīvās vides izveidi. Noteikumu izpratnē ar terminu “speciālā regulatīvā vide” saprot konkrētu tiesisko ietvaru konkrētā ierobežotā teritorijā, kur darbojas no Regulatora izdotajiem normatīvajiem aktiem atšķirīgi nosacījumi, lai komersants varētu testēt un pārbaudīt jaunus vai būtiski uzlabotus produktus, tehnoloģijas vai pakalpojumus vai tirgū esoša produkta, tehnoloģijas vai pakalpojuma inovatīvas lietošanas iespējas¹ (turpmāk – inovācija).

2. Atbilstoši Pieteikumā minētajam AS “RĪGAS SILTUMS” speciālās regulatīvās vides ietvaros vēlas regulējamā nozarē – siltumapgādē – testēt un pārbaudīt Elektrodu katla tehnoloģijas lietošanas iespējas, saražojot siltumenerģiju elektroenerģijas zemāku cenu periodos

¹ Regulatora 2025. gada 10. aprīļa lēmuma Nr. 1/7 “Speciālās regulatīvās vides noteikumi” 3. punkts un 5.1. apakšpunkts.

un piedalīties elektroenerģijas balansēšanas tirgū², tādējādi radot papildu ieņēmumus, kas samazinātu uz siltumenerģijas ražošanas pakalpojuma tarifu attiecināmās izmaksas (turpmāk – Elektrodu katla testēšana). AS “RĪGAS SILTUMS” Elektrodu katla testēšanas laikā plāno iegūt precīzus faktiskos datus (galvenokārt iegūt ekonomiskos rādītājus) par siltumenerģijas ražošanas pakalpojuma un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu faktiskajām izmaksām un ieņēmumiem. AS “RĪGAS SILTUMS” ieskatā iegūtos datus un pieredzi varēs izmantot kā pamatu, lai nākotnē sadarbībā ar Regulatoru izvērtētu iespējas pilnveidot tarifu noteikšanas metodiku par elektrodu katlam raksturīgo saistīto izmaksu un ieņēmumu iekļaušanu siltumenerģijas tarifu. Papildus AS “RĪGAS SILTUMS” skaidro, ka, ņemot vērā Elektrodu katla lietderības koeficientu (98% pie pilnas jaudas), tiks nodrošināta efektīva siltumenerģijas ražošana, kas veicinās Enerģētikas likumā noteikto prasību par energoefektivitātes paaugstināšanu un resursu racionālu izmantošanu kvalitatīvāku izpildi. Turklāt Elektrodu katla darbībā nav izmešu, tas veicina ilgtspējīgas siltumapgādes attīstību, atbalstot vispārējos vides aizsardzības mērķus, kas noteikti arī Enerģētikas likumā.

3. Atbilstoši Noteikumu 5.6. un 10.2. apakšpunkta prasībām AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumā kā inovācijas testēšanas identificējamu labumu siltumenerģijas pakalpojumu lietotājiem un to interešu aizsardzībai norāda:

3.1. kā tiešu labumu – lētāka energoresursa (elektroenerģijas) izmantošanu siltumenerģijas ražošanai gadījumos, kad elektroenerģijas cenas ir zemas un Elektrodu katlā siltumenerģiju var saražot par lētākām izmaksām, aizvietojo ar dārgāku kurināmo (dabasgāzi, šķeldu) ar lētāku energoresursu (elektroenerģiju), tādējādi samazinot uz siltumenerģijas ražošanas tarifu attiecināmās izmaksas;

3.2. kā netiešu labumu – iespējamās elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumus, kas var samazināt saražotās siltumenerģijas izmaksas;

3.3. lietotāju interešu aizsardzības pasākumu aprakstā par Elektrodu katla testēšanas izmaksu ietekmi uz siltumenerģijas ražošanas tarifu attiecināmām izmaksām:

3.3.1. Elektrodu katla testēšanas pozitīva rezultāta gadījumā (ieņēmumi pārsniedz izmaksas): lai motivētu AS “RĪGAS SILTUMS” turpināt inovatīvu un efektīvu risinājumu meklēšanu, 7% no elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumiem (nepārsniedzot kopējo neto ieguvumu) AS “RĪGAS SILTUMS” ir tiesīga neattiecināt uz siltumenerģijas ražošanas tarifu attiecināmām izmaksām. Atlikusī neto vērtība tiek atzīta par neparedzētajiem ieņēmumiem, kas tiek novirzīti, lai samazinātu uz siltumenerģijas ražošanas tarifu attiecināmās izmaksas;

3.3.2. Elektrodu katla testēšanas negatīva rezultāta gadījumā (izmaksas pārsniedz ieņēmumus): testēšanas izmaksu aprēķinu rezultātu AS “RĪGAS SILTUMS” nav tiesīga iekļaut uz siltumenerģijas ražošanas tarifu attiecināmajām izmaksām, un, ja nepieciešams, AS “RĪGAS SILTUMS” veic aprēķinu vispārējā kārtībā, proti, iesniedzot jaunu tarifu projektu, atbilstoši tajā brīdī aktuālajai siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikai.

4. Atbilstoši Noteikumu 5.4. apakšpunkta prasībām AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumā kā objektīvu pamatojumu nepieciešamībai testēt inovāciju speciālās regulatīvās vides ietvaros norāda, ka Regulatora 2010. gada 14. aprīļa lēmums Nr. 1/7 “Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) neietver skaidru regulējumu tādas tehnoloģijas kā elektrodu katla, kas tiek izmantots siltumenerģijas ražošanai un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanai, izmaksu un ieņēmumu iekļaušanai

² AS “RĪGAS SILTUMS” plāno sniegt elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumus – manuālās frekvences atjaunošanas rezerves (mFRR), automātiskās frekvences atjaunošanas rezerves (aFRR) vai frekvences noturēšanas rezerves (FCR).

siltumenerģijas tarīfos, kā arī AS "RĪGAS SILTUMS" spēkā esošajos siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarīfos³ nav iekļautas ar Elektrodu katlu saistītās izmaksas un ieņēmumi.

5. No Noteikumu 4. punkta un 7.2. apakšpunkta izriet, ka Regulators lēmumā par tiesībām īstenot speciālo regulatīvo vidi var noteikt uz inovācijas testēšanas laiku atkāpi no noteiktiem Regulatora izdotā ārējā normatīvā akta noteikumiem.

6. AS "RĪGAS SILTUMS" ieskatā Metodikas regulējums ir nepilnīgs un rada šķēršļus ar Elektrodu katla darbību saistīto tehnoloģisko un ekonomisko izmaksu un ieņēmumu attiecināšanai un iekļaušanai siltumenerģijas tarīfos. Pieteikumā AS "RĪGAS SILTUMS" lūdz Regulatora speciālās regulatīvās vides laikā piemērot AS "RĪGAS SILTUMS" atkāpi no Metodikas 17. punktā ietvertās ieņēmumu attiecināšanas pieejas un piemērot neparedzēto izmaksu un ieņēmumu aprēķinu pieeju, lai speciālās regulatīvās vides testēšanas izmaksas varētu iekļaut siltumenerģijas tarīfu projekta aprēķinā. AS "RĪGAS SILTUMS" norāda, ka Elektrodu katls nav koģenerācijas iekārta, bet gan elektroenerģijas patērētājs. AS "RĪGAS SILTUMS" ieskatā Metodika nesatur regulējumu, kas noteiktu, kā attiecināt uz siltumenerģijas tarīfu tādu iekārtu, kas nav koģenerācijas iekārtas, gūtos ieņēmumus no dalības elektroenerģijas balansēšanas tirgū, sniedzot elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumus. Tādēļ AS "RĪGAS SILTUMS" vēlas testēt jaunu izmaksu un ieņēmumu aprēķinu principu un iegūt faktiskos Elektrodu katla darbības datus siltumenerģijas ražošanā un elektroenerģijas balansēšanas tirgū, kas testēšanas rezultātā nodrošinātu objektīvi pamatotu Elektrodu katla darbības izmaksu un ieņēmumu iekļaušanu siltumenerģijas tarīfu projekta aprēķinā.

7. AS "RĪGAS SILTUMS" speciālās regulatīvās vides noslēgumā vēlas siltumenerģijas tarīfu projekta aprēķinā kā neparedzētās izmaksas un ieņēmumus iekļaut šādas ar Elektrodu katla testēšanu saistītās izmaksu un ieņēmumu pozīcijas: elektroenerģijas izmaksas testēšanas režīmā, maksu par jaudas uzturēšanu, personāla apmācības un piesaistes izmaksas, uzturēšanas un rezerves daļu izmaksas, agregatora pakalpojuma un komisijas izmaksas, datu uzskaites, analīzes, rezultātu apkopošanas un gala pārskata sagatavošanas izmaksas, aktīva nolietojumu, citas būtiskas pirms testēšanas sākuma neidentificētas izmaksas, kas saistītas ar tehnoloģijas testēšanas procesu, kurināmā ietaupījumu, balansēšanas pakalpojumu ieņēmumus un gūto peļņu kārtējās dienas (*intraday*) elektroenerģijas tirgū, ko AS "RĪGAS SILTUMS" skaidro, ka iekļaus uzskaitē caur samazinātu elektroenerģijas cenu.

8. AS "RĪGAS SILTUMS" ietaupītā kurināmā ieņēmumus paredz aprēķināt salīdzinājumā ar dabasgāzes cenu no oktobra līdz martam (ieskaitot), bet no aprīļa līdz septembrim (ieskaitot) salīdzinājumā ar šķeldas cenu.⁴

9. AS "RĪGAS SILTUMS" Pieteikumā ierosina, tostarp ņemot vērā, ka Elektrodu katls ir bezemisīgu siltumavots, Elektrodu katlu neiekļaut kopkapitāla rentabilitātes aprēķinā, vērtējot inovācijas testēšanas izmaksu attiecināšanu uz kopējām ar siltumenerģijas tarīfu sedzamajām izmaksām.

10. AS "RĪGAS SILTUMS" Pieteikumā iekļāvusi priekšlikumu, ka Elektrodu katla testēšanas rezultāts, kas uzkrāts līdz brīdim, kad tiek fiksēti dati jaunā siltumenerģijas tarīfu projekta⁵ aprēķinam, tiek iekļauts šajā tarīfu projektā kā neparedzētie ieņēmumi vai izmaksas. Ja Elektrodu katla testēšanas laikā tiek iesniegts jauns siltumenerģijas tarīfu projekts, aprēķins

³ <https://www.vestnesis.lv/op/2025/166.2>

⁴ AS "RĪGAS SILTUMS" 2026. gada 16. janvāra iesniegums Nr. N-2026/309

⁵ Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 19. pantā noteiktajā kārtībā iesniegts jauns siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarīfu projekts.

turpinās līdz pēdējām siltumenerģijas tarifu projekta izskatīšanas laikā veiktajām izmaiņām, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem.

11. No Noteikumu 8. punkta un 16.4. apakšpunkta izriet, ka inovācijas testēšanas izmaksu apmēru, kas ietverams sabiedriskā pakalpojuma tarifu aprēķinā, kurš veikts saskaņā ar Regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, Regulators nosaka lēmumā par speciālās regulatīvās vides izveidi, kas piešķir tiesības komersantam īstenot speciālo regulatīvo vidi. Minētais inovācijas testēšanas izmaksu apmērs nevar pārsniegt piecus procentus no kopējām ar tarifu sedzamajām izmaksām.

12. No Noteikumu 9. punkta izriet, ka komersants īsteno speciālo regulatīvo vidi laika periodā līdz trim gadiem.

13. AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumā norāda, ka Elektrodu katla darbības princips ir atšķirīgs no tradicionālajiem siltumenerģijas ražošanas avotiem un tā ietekme uz izmaksām un energoefektivitāti precīzi atklāsies tikai reālos ekspluatācijas apstākļos. Lai novērtētu reālo ietekmi uz siltumapgādes tīkla režīmiem un pārlicinātos par iekārtas efektivitāti, ir nepieciešams laiks datu vākšanai, tādēļ AS “RĪGAS SILTUMS” lūdz atļaut īstenot Elektrodu katla testēšanu speciālajā regulatīvajā vidē 24 mēnešus.

14. Atbilstoši Noteikumu 10.1. un 10.3. apakšpunkta prasībām AS “RĪGAS SILTUMS” ir veikusi inovācijas testēšanas sākotnējā fāzē identificējamo risku izvērtējumu un izstrādājusi tam atbilstošu risku pārvaldības pasākumu aprakstu (Pieteikuma 1. pielikums).

15. Noteikumu 11. punkts nosaka kritērijus, kuriem izpildoties komersants nav tiesīgs pieteikties speciālās regulatīvās vides īstenošanai. AS “RĪGAS SILTUMS” apliecina, ka neatbilst Noteikumu 11. punktā noteiktajiem kritērijiem.

16. Atbilstoši Noteikumu 13. punkta prasībām AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumam ir pievienojusi inovācijas testēšanas plānu (Pieteikuma 2. pielikums).

17. Saskaņā ar Noteikumu 15. punktu Regulators pieņem lēmumu par speciālās regulatīvās vides izveidi, kas piešķir tiesības komersantam īstenot speciālo regulatīvo vidi, viena mēneša laikā no dienas, kad Regulatorā ir saņemts pilnīgi un precīzi sagatavots pieteikums un testēšanas plāns, kā arī visa tā izvērtēšanai nepieciešamā pieprasītā papildu informācija.

18. Noteikumu 20. punkts noteic, ka komersants var uzsākt īstenot speciālo regulatīvo vidi, sākot no brīža, kad lēmums paziņots adresātam vai tajā norādītā datuma, no kura var uzsākt speciālās regulatīvās vides īstenošanu, vienlaikus reizi pusgadā, 10 darbdienu laikā no iepriekšējā pusgada beigām, iesniedzot Regulatoram pārskatu par inovācijas testēšanas gaitu. Regulators ir tiesīgs pieprasīt papildu informāciju par pārskatā minēto.

19. AS “RĪGAS SILTUMS” ir tiesības iesniegt Regulatoram iesniegumu par regulatīvās vides izbeigšanu pirms noteiktā termiņa, norādot pamatojuma apstākļus (Noteikumu 25.1. apakšpunkts).

20. Regulatoram ir tiesības anulēt AS “RĪGAS SILTUMS” tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi, ja pastāv Noteikumu 26. punktā paredzētie tiesiskie pamati. Ja Regulators pieņem lēmumu par tiesību īstenot speciālo regulatīvo vidi anulēšanu AS “RĪGAS SILTUMS”, tad inovācijas testēšanas izmaksas nevar attiecināt uz kopējām ar siltumenerģijas tarifu sedzamajām izmaksām (Noteikumu 24. punkts).

21. Noteikumu 28. punkts noteic, ka komersants ne vēlāk kā triju mēnešu laikā no tiesību īstenot speciālo regulatīvo vidi izbeigšanās iesniedz Regulatoram inovācijas testēšanas gala ziņojumu, kurā apraksta inovācijas testēšanas rezultātus.

22. AS “RĪGAS SILTUMS” pilnvarotais pārstāvis piedalījās Regulatora padomes sēdē attālināti un uzturēja lūgumu par Pieteikumā minētās speciālās regulatīvās vides izveidi.

Regulators secina

1. Regulators ir izvērtējis AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumu un tam pievienoto testēšanas plānu un secina, ka Pieteikums un tam pievienotais testēšanas plāns atbilst Noteikumos noteiktajām prasībām par iesniedzamo informāciju un satur pamatojumu speciālās regulatīvās vides īstenošanas tiesību piešķiršanai.

2. AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumā norāda, ka Elektrodu katla testēšana speciālajā regulatīvajā vidē varētu nodrošināt siltumenerģijas ražošanas izmaksu samazinājumu, tādējādi radot labumu siltumenerģijas pakalpojumu lietotājiem. Lai pamatotu iespējamo siltumenerģijas ražošanas izmaksu samazinājumu, AS “RĪGAS SILTUMS” ir iesniegusi izmaksu aprēķinus, kas sagatavoti, ņemot vērā AS “RĪGAS SILTUMS” pieņemtās dažādu scenāriju aplēses. Ņemot vērā faktu, ka centralizētās siltumapgādes praksē trūkst objektīvu ekonomisko datu par tāda veida tehnoloģijas kā elektrodu katls darbību siltumenerģijas ražošanā un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanā, Regulators secina, ka tikai ar aplēsēm pamatots izmaksu un ieņēmumu aprēķins nedod pietiekamu pārliecību, ka Elektrodu katla testēšana speciālās regulatīvās vides ietvaros var beigties ar rezultātu, kas nodrošina siltumenerģijas ražošanas izmaksu samazinājumu. Tādējādi Regulators secina, ka, lai nodrošinātu Noteikumu 5.6. un 10.2. apakšpunkta izpildi par siltumenerģijas lietotāju interešu aizsardzību un lai līdzsvarotu AS “RĪGAS SILTUMS” intereses testēt Elektrodu katla darbību speciālajā regulatīvajā vidē ar siltumenerģijas pakalpojumu lietotāju interesēm būt aizsargātiem pret tarifiem iekļaujamo siltumenerģijas ražošanas izmaksu pieauguma risku saistībā ar Elektrodu katla testēšanas izmaksām speciālajā regulatīvajā vidē, AS “RĪGAS SILTUMS” ir piešķiramas tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi, vienlaikus nosakot nosacījumus šo tiesību īstenošanai.

3. Ievērojot samērīguma principu un lietderības principu un līdzsvarojot AS “RĪGAS SILTUMS” saimnieciskās darbības intereses siltumenerģijas apgādes pakalpojumu sniegšanā ar siltumenerģijas lietotāju interešu aizsardzību saņemt siltumenerģijas apgādes pakalpojumus par ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī ņemot vērā Elektrodu katla kā centralizētajā siltumapgādē jaunas tehnoloģijas darbības izmaksu prognozēšanas nenoteiktību, Regulators secina, ka ir nosakāmi AS “RĪGAS SILTUMS” piešķirto tiesību īstenošanai speciālo regulatīvo vidi šādi nosacījumi:

3.1. ja Elektrodu katla testēšanas rezultātus Regulators atzīst par pozitīviem (ieņēmumi pārsniedz no jauna radušās izmaksas⁶), proti, ja elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumi un kurināmā (ar to saprotot dabasgāzi un šķeldu) aizstāšanas izmaksu ietaupījumi pārsniedz no jauna radušās izmaksas, tad AS “RĪGAS SILTUMS” ir tiesības 7% no elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumiem, nepārsniedzot kopējo neto ieguvumu, neiekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķinā, un atlikušo neto vērtību AS “RĪGAS SILTUMS” ir pienākums iekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā kā neparedzētos ieņēmumus siltumenerģijas ražošanas izmaksu samazināšanai;

3.2. ja Elektrodu katla testēšanas rezultātus Regulators atzīst par negatīviem (no jauna radušās izmaksas pārsniedz ieņēmumus), proti, ja testēšanas rezultātā elektroenerģijas

⁶ Šā lēmuma ietvaros ar terminu “no jauna radušās izmaksas” saprotamas izmaksas, kas ir radušās saistībā ar Elektrodu katla darbību, tostarp dalību jaudu balansēšanas tirgū, un nebija ietvertas spēkā esošajā tarifu aprēķinā (proti, izmaksu pozīcijas, kas minētas šā lēmuma lemjošās daļas 5.1. apakšpunktā).

balansēšanas pakalpojumu ieņēmumi un ieņēmumi no kurināmā (ar to saprotot dabasgāzi un šķeldu) aizstāšanas nepārsniedz no jauna radušās izmaksas, tad AS “RĪGAS SILTUMS” nav tiesību šajā lēmumā Regulatora par pamatoti attiecināmām uz tarifu atzītās Elektrodu katla testēšanas izmaksu pozīcijas iekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā. Šādā gadījumā AS “RĪGAS SILTUMS” no jauna radušās izmaksas un ieņēmumus iekļauj likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 19. pantā noteiktajā kārtībā iesniegta jauna siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā (turpmāk – jauns tarifu projekts), atbilstoši tajā brīdī spēkā esošajai siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikai.

Šādi nosacījumi nodrošinās šā lēmuma atbilstību Likuma 1. un 5. pantam, Noteikumu 1., 2. punktam un 5.6. un 10.2. apakšpunktam, nosacījumi ir samērīgi ar AS “RĪGAS SILTUMS” piešķirtajām tiesībām īstenot speciālo regulatīvo vidi un atbilst šā lēmuma mērķim – piešķirt tiesības AS “RĪGAS SILTUMS” saskaņā ar Noteikumos noteikto kārtību un šo lēmumu reālos apstākļos testēt un pārbaudīt inovāciju un iegūt Elektrodu katla darbības tehnoloģiskos un ekonomiskos datus siltumenerģijas ražošanas pakalpojuma un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanā.

4. Attiecībā uz AS “RĪGAS SILTUMS” pieteikumā minēto, ka atbilstoši Metodikas regulējumam AS “RĪGAS SILTUMS” ir šķēršļi iekļaut siltumenerģijas tarifu aprēķinā ar Elektrodu katlu saistītās izmaksas, Regulators secina, ka AS “RĪGAS SILTUMS” viedoklim var piekrist tikai daļā. Proti, attiecībā uz Elektrodu katla darbību elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanā un ar to saistīto specifisko izmaksu un ieņēmumu iekļaušanu siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifos. Atbilstoši Metodikas⁷ regulējumam energoapgādes komersants, aprēķinot saskaņā ar Likuma 19. panta pirmo daļu jaunu tarifu projektu, var iekļaut tarifu aprēķinā visas siltumenerģijas ražošanai, sadalei, pārvadei un tirdzniecībai nepieciešamās tehnoloģiski un ekonomiski pamatotās izmaksas. Tā kā tāda tehnoloģija kā elektrodu katls, kas vienas tehnoloģijas ietvaros var ražot siltumenerģiju un sniegt elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumus, ir vērtējama kā centralizētājā siltumapgādē jauna un līdz šim plaši neizmantota tehnoloģija, tad Metodika neparedz detalizētu regulējumu tieši šādas tehnoloģijas izmaksu un ieņēmumu iekļaušanai siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifos. Vienlaikus, Regulatora vērtējumā, atbilstoši Metodikas vispārīgajam regulējumam jaunu tehnoloģiju izmaksu iekļaušana siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķinā ir iespējama, bet pastāv interpretācijas riski saistībā ar konkrētās tehnoloģijas specifiskajām izmaksām un ieņēmumiem, tostarp ņemot vērā nepietiekamu objektīvu vēsturisko datu pieejamību par elektrodu katlu darbību elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanā.

5. Tādējādi Regulators secina, ka tādas tehnoloģijas kā elektrodu katls darbība rada specifiskas izmaksas, jo īpaši elektroenerģijas jomā, tostarp saistībā ar elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanu. Šādas izmaksas ietver, piemēram, agregatora⁸ pakalpojumu izmaksas, maksu par elektroenerģijas pārvades jaudas uzturēšanu daļā, kas attiecas uz elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanu, un ieņēmumus no elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanas. Metodikā nav noteikta pietiekami

⁷ Metodikas 14. punkts noteic, ka komersants precīzi un pārskatāmi atspoguļo siltumenerģijas ražošanai, sadalei, pārvadei un tirdzniecībai nepieciešamās tehnoloģiski un ekonomiski pamatotās izmaksas, iekļaujot tajās tikai ar šiem darbības veidiem saistītos aktīvus un darbības.

⁸ Elektrodu katls elektroenerģijas balansēšanas tirgū parasti piedalās caur agregatoru, nevis tieši, attiecīgi tas rada papildu izmaksas. Agregatora tiesības un pienākumus, norēķinus par tā pakalpojumiem un attiecības starp agregatoru un citiem sistēmas un tirgus dalībniekiem nosaka Ministru kabineta 2020. gada 24. marta noteikumi Nr. 157 “Agregatoru noteikumi”. <https://likumi.lv/ta/id/313461>

skaidra minēto izmaksu un ieņēmumu attiecināšanas un iekļaušanas kārtība siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarīfos. Ņemot vērā minēto un lai AS "RĪGAS SILTUMS" varētu testēt un pārbaudīt konkrēto inovāciju speciālās regulatīvās vides ietvaros, Regulators secina, ka ir pamatoti šajā lēmumā noteikt no Metodikas atšķirīgus nosacījumus ar Elektrodu katla testēšanu saistīto atsevišķu izmaksu un ieņēmumu attiecināšanai un iekļaušanai siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarīfos kā neparedzētās izmaksas pēc testēšanas noslēguma, vienlaikus ievērojot šā lēmuma secinājumu daļas 3. punktā minētos nosacījumus.

6. Ņemot vērā, ka AS "RĪGAS SILTUMS" Elektrodu katla testēšanai iesniegtās izmaksu aplēses un izmantotie pieņēmumi var atšķirties no Elektrodu katla testēšanas faktiskajām izmaksām testēšanas laikā, Regulators secina, ka ar faktiskajiem datiem pamatots (galīgais) Elektrodu katla testēšanas izmaksu apmērs būs nosakāms tikai pēc Elektrodu katla testēšanas noslēguma. Līdz ar to šajā lēmumā netiek noteikts konkrēts uz tarifu attiecināmo izmaksu apmērs, kā to nosaka Noteikumu 16.4. apakšpunkts, bet Regulators savas kompetences ietvaros uzraudzīs Pieteikumam pievienoto aplēšu aprēķinu atbilstību faktiskajiem testēšanas apstākļiem un datiem un izvērtēs testēšanas izmaksu iekļaušanas tarīfos pamatotību AS "RĪGAS SILTUMS" siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu pārskatīšanas procesa ietvaros, ievērojot Likuma 1. pantā un Noteikumu 8. punktā noteikto.

7. Vienlaikus Regulators secina, ka tiesiskās skaidrības un ekonomiskās pamatotības nodrošināšanai šajā lēmumā ir jānosaka, kuras ar Elektrodu katla testēšanu saistītās izmaksu pozīcijas AS "RĪGAS SILTUMS" gadījumā, ja Elektrodu katla testēšanas rezultāti būs pozitīvi, varēs iekļaut kā neparedzētās izmaksas un ieņēmumus jauna tarifu projekta aprēķinā.

7.1. Attiecībā uz AS "RĪGAS SILTUMS" lūgumu inovācijas testēšanas izmaksu sastāvā ietvert Elektrodu katla nolietojumu un uzturēšanas un rezerves daļu izmaksas, Regulators secina, ka Elektrodu katla nolietojuma iekļaušana nodrošina komersantam ekonomisku stimulu jaunu tehnoloģiju ieviešanas periodā, kamēr AS "RĪGAS SILTUMS" vēlas uzkrāt datus par darbībām elektroenerģijas balansēšanas tirgū un ietekmi uz siltumenerģijas ražošanas izmaksām.

7.2. Attiecībā par tām izmaksu pozīcijām, kas minētas šā lēmuma konstatējuma daļas 7. punktā, bet nav ietvertas šajā (secinājumu daļas 7.) punktā, Regulators secina, ka minētās izmaksu pozīcijas nav vērtējamas kā ar Elektrodu katla lietošanu siltumenerģijas ražošanā saistītas specifiskas izmaksas un to iekļaušanu siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projektā skaidri regulē Metodika. Līdz ar to nav pamatoti tās iekļaut Elektrodu katla testēšanas izmaksu aprēķinā kā uz siltumenerģijas tarifiem attiecināmas izmaksas.

7.3. Regulatīvās vides pozitīvs rezultāts nav iespējams bez neparedzēto ieņēmumu iekļaušanas siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķinā. Regulators secina, ka siltumenerģijas ražošanā, izmantojot elektroenerģiju, var samazināt siltumenerģijas ražošanu ar dabasgāzi vai šķeldu, tādējādi var veidoties kurināmā ietaupījumi, attiecīgi ieņēmumi no kurināmā ietaupījuma vērtējami kā ar Elektrodu katla lietošanu saistītie ieņēmumi un ir pamatoti tos ietvert jauna tarifu projekta aprēķinā kā testēšanas ietvaros gūtos ieņēmumus, lai samazinātu siltumenerģijas ražošanas izmaksas. Jauna tarifu projekta aprēķinā kā testēšanas ietvaros gūtos ieņēmumus, lai samazinātu siltumenerģijas ražošanas izmaksas, ir pamatoti ietvert elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumus pozitīva rezultāta (ieņēmumi pārsniedz izmaksas) gadījumā, nosakot AS "RĪGAS SILTUMS" ekonomisku stimulu attiecināšanas proporcijai (AS "RĪGAS SILTUMS" ir tiesības 7% no elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumiem, nepārsniedzot kopējo neto ieguvumu, neiekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķinā).

Ņemot vērā iepriekš secināto, tostarp ieguldījumu nepieciešamību un inovāciju nozīmīgumu siltumenerģijas pakalpojumu attīstībā, Regulators atzīst par pamatoti

attiecināmām uz siltumenerģijas tarifiem, ja izpildās šā lēmuma secinājumu daļas 3.1. apakšpunktā noteiktais nosacījums, šādas ar Elektrodu katla darbību siltumenerģijas ražošanā un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanu saistītās testēšanas izmaksu un ieņēmumu pozīcijas: elektroenerģijas izmaksas, agregatora pakalpojumu izmaksas, elektroenerģijas pārvades jaudas uzturēšanas izmaksas, nolietojuma izmaksas, uzturēšanas un rezerves daļu izmaksas, elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumus un ieņēmumus no kurināmā (dabasgāzes un šķeldas) aizstāšanas ietaupījuma.

8. Ņemot vērā iepriekš konstatēto un secināto, ka Metodika neparedz pietiekami detalizētu regulējumu tādas tehnoloģijas kā elektrodu katls darbībai siltumenerģijas ražošanā un elektroenerģijas balansēšanā specifisko izmaksu un ieņēmumu attiecināšanai siltumenerģijas tarīfos, Regulators secina, ka AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikums atbilst Noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam kritērijam, tādējādi Elektrodu katla testēšana speciālajā regulatīvajā vidē ir objektīvi nepieciešama. Regulators secina, ka ir pamatoti atļaut AS “RĪGAS SILTUMS” testēt Elektrodu katlu speciālajā regulatīvajā vidē saskaņā ar iesniegto testēšanas plānu uz laiku līdz 24 mēnešiem, lai iegūtu detalizētus faktiskos datus par Elektrodu katla reālās darbības tehniskajiem, ekonomiskajiem un tirgus rādītājiem, tostarp par faktiski radušajām izmaksām un ieņēmumiem un to ietekmi uz siltumenerģijas gala tarifu. Ņemot vērā, ka siltumenerģijas ražošanas elektrifikācija ir būtiska, lai nodrošinātu energodrošumu un energoefektivitāti⁹, faktiskie dati par tādas tehnoloģijas kā elektrodu katls darbību ir nepieciešami, lai izdarītu pamatotus secinājumus par siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas piemērojamību un nepieciešamību to pilnveidot, nodrošinot gan regulējuma caurredzamību, tajā skaitā par siltumenerģijas ražošanas elektrifikācijas tehnoloģiju izmaksu un ieņēmumu iekļaušanu, vienlaikus nodrošinot sabiedrisko pakalpojumu lietotāju interešu aizsardzību.

9. Regulators secina, ka Elektrodu katla nodošana testēšanai speciālās regulatīvās vides ietvaros neliedz AS “RĪGAS SILTUMS” izmantot Likuma 19. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības iesniegt jaunu tarifu projektu. Ņemot vērā (a) AS “RĪGAS SILTUMS” Pieteikumā minēto – ja AS “RĪGAS SILTUMS” speciālās regulatīvās vides laikā iesniegs jaunu siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projektu, testēšanas izmaksu aprēķins turpināsies līdz pēdējām siltumenerģijas tarifu projekta izskatīšanas laikā veiktajām izmaiņām, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem, (b) faktu, ka speciālās regulatīvās vides laikā Regulators piemēros atkāpes no Metodikas regulējuma (redakcijās šā lēmuma izdošanas dienā), un (c) faktu, ka AS “RĪGAS SILTUMS” spēkā esošajā tarifā¹⁰ nav iekļautas ar Elektrodu katlu saistītās izmaksas un ieņēmumi, bet jaunajā tarifu projektā varētu būt iekļautas, Regulators secina, ka tiesiskās un ekonomiskās skaidrības nolūkā AS “RĪGAS SILTUMS” šādā gadījumā ir jānoslēdz speciālā regulatīvā vide daļā par neparedzēto izmaksu un ieņēmumu aprēķinu, iesniedzot Regulatoram Noteikumu 25.1. apakšpunktā noteikto iesniegumu un pamatojumā norādot faktu par jauna tarifu projekta iesniegšanu. Vienlaikus speciālā regulatīvā vide turpinās daļā par Elektrodu katla darbības datu apkopošanu līdz speciālās regulatīvās vides termiņa noslēgumam.

Ņemot vērā visus iepriekš šajā lēmumā minētos secinājumus, saskaņā ar Noteikumu 1., 2., 3., 4., 5., 8., 9., 10., 12., 13., 15., 16., 20. punktu un 7.2. apakšpunktu, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 6. panta otro daļu, 7. panta pirmo daļu, 9. panta pirmās daļas 1. un 9. punktu un otro daļu, 10. panta pirmo un septīto daļu un 25. panta

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/353615-aktualizetais-nacionalais-energetikas-un-klimata-plans-20212030gadam>
<https://www.kem.gov.lv/lv/latvijas-energetikas-strategija-2050>

¹⁰ Regulatora 2025. gada 28. augusta lēmums Nr. 71 “Par akciju sabiedrības “RĪGAS SILTUMS” siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifiem” (Latvijas Vēstnesis, 2025, 166. nr.)

pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 13. pantu, 55. panta 1. punktu, 56. panta pirmo daļu, 63. panta pirmās daļas 1. punktu, 65. panta trešo daļu, 66. panta pirmo daļu un 68. pantu,

padome nolemj:

1. piešķirt AS “RĪGAS SILTUMS” tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi, testējot Elektrodu katla darbību siltumenerģijas ražošanas pakalpojuma un elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu sniegšanā;

2. noteikt, ka šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā piešķirtās tiesības AS “RĪGAS SILTUMS” īsteno no 2026. gada 13. februāra līdz 2028. gada 12. februārim (divi gadi);

3. noteikt AS “RĪGAS SILTUMS” uz šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā piešķirto tiesību īstenošanas laiku atkāpi no Metodikas 17. un 43.¹⁴ punkta piemērošanas;

4. noteikt AS “RĪGAS SILTUMS” uz šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā piešķirto tiesību īstenošanas laiku atkāpes no Metodikas regulējuma, kas ir pieļaujamas Elektrodu katla testēšanas laikā, ņemot vērā šā lēmuma secinājumu daļas 3., 4., 5., 6. un 7. punktā minēto Regulatora vērtējumu par Elektrodu katla testēšanas izmaksu un ieņēmumu attiecināšanu uz siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta¹¹ aprēķinu;

5. noteikt, ka pēc šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā noteiktās speciālās regulatīvās vides noslēguma AS “RĪGAS SILTUMS” siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta¹² aprēķinā:

5.1. ir tiesības neparedzētajās izmaksās iekļaut šādas Elektrodu katla testēšanas izmaksu pozīcijas: elektroenerģijas izmaksas, agregatora pakalpojumu izmaksas, elektroenerģijas pārvades jaudas uzturēšanas izmaksas, Elektrodu katla nolietojuma izmaksas un uzturēšanas un rezerves daļu izmaksas;

5.2. ir pienākums neparedzētajos ieņēmumos iekļaut elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumus un ieņēmumus no kurināmā (ar to saprotot dabasgāzi un šķeldu) aizstāšanas ietaupījuma;

6. noteikt šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā un 5.1. apakšpunktā AS “RĪGAS SILTUMS” piešķirto tiesību īstenošanai šādus nosacījumus:

6.1. ja Elektrodu katla testēšanas rezultātus Regulators atzīst par pozitīviem (ieņēmumi pārsniedz no jauna radušās izmaksas), proti, ja elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumi un kurināmā (ar to saprotot dabasgāzi un šķeldu) aizstāšanas izmaksu ietaupījumi pārsniedz no jauna radušās izmaksas, tad AS “RĪGAS SILTUMS” ir tiesības 7% no elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumiem, nepārsniedzot kopējo neto ieguvumu, neiekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā, un atlikušo neto vērtību AS “RĪGAS SILTUMS” ir pienākums iekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā kā neparedzētos ieņēmumus siltumenerģijas ražošanas izmaksu samazināšanai;

6.2. ja Elektrodu katla testēšanas rezultātus Regulators atzīst par negatīviem (no jauna radušās izmaksas pārsniedz ieņēmumus), proti, ja testēšanas rezultātā elektroenerģijas balansēšanas pakalpojumu ieņēmumi un ieņēmumi no kurināmā (ar to saprotot dabasgāzi un šķeldu) aizstāšanas nepārsniedz no jauna radušās izmaksas, tad AS “RĪGAS SILTUMS” nav

¹¹ Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 19. pantā noteiktajā kārtībā iesniegts jauns siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekts.

¹² Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 19. pantā noteiktajā kārtībā iesniegts jauns siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekts.

tiesību šā lēmuma lemjošās daļas 5.1. apakšpunktā minētās Elektrodu katla testēšanas izmaksas iekļaut siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu projekta aprēķinā;

7. uzdot AS “RĪGAS SILTUMS” iesniegt Regulatoram Noteikumu 20. punktā noteiktajā termiņā pārskatu par Elektrodu katla testēšanas gaitu, tajā skaitā iekļaujot faktiskos datus par faktiskajām izmaksu un ieņēmumu pozīcijām;

8. uzdot AS “RĪGAS SILTUMS” iesniegt Regulatoram pēc speciālās regulatīvās vides noslēguma Noteikumu 28. punktā noteiktajā termiņā Elektrodu katla testēšanas gala ziņojumu, tajā skaitā iekļaujot AS “RĪGAS SILTUMS” izvērtējumu par Elektrodu katla testēšanas laikā iegūtajiem faktiskajiem datiem un par ar šādas tehnoloģijas izmantošanu saistīto izmaksu un ieņēmumu iekļaušanu siltumenerģijas tarifos.

Regulators var anulēt AS “RĪGAS SILTUMS” tiesības īstenot speciālo regulatīvo vidi, ja pastāv Noteikumos paredzētie tiesiskie pamati.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU